

Förtydligande av regelverk samt stöd för hantering vid förlängning av doktoranders studietid vid den naturvetenskapliga fakulteten med anledning av corona-pandemin (Covid-19)¹

Doktorander med doktorandanställning, industridoktorander och antagna stipendiater som har försenats i sin forskarutbildning på grund av skäl relaterade till corona-pandemin kan ha rätt till en förlängning. Förlängningen är oberoende av institutionens finansiella situation och doktoranden har alltid en rätt att få en individuell prövning med utgångspunkten att kunna fullgöra forskarutbildningen med fullgod kvalitet. Detta dokument beskriver vilka regelverk som gäller och hur sådana ärenden hanteras.

Inledning

Corona-pandemin har på många sätt ställt naturvetenskapliga fakultetens personal inför nya och krävande utmaningar. För många har omställningen från campusförlagd undervisning till distansundervisning inneburit mycket extraarbete och många praktiska och pedagogiska utmaningar. Den naturvetenskapliga fakultetens doktorander har i likhet med den övriga personalen drabbats av denna situation. I det läge som råder nu har frågan ställts om doktorandernas studietid och finansiering kan förlängas som en följd av förseningar på grund av corona-pandemin.

Förlängning av studietid

HF kap. 6 29§ stadgar att det ska finnas en individuell studieplan, ISP, som innehåller en tidsplan motsvarande fyra års heltidsstudier för varje doktorand. Studietiden kan förlängas när det finns *särskilda skäl*. Följande skäl till

¹ Detta PM har tagits fram i samråd med LTH.

förlängning anges som exempel på särskilda skäl: Sjukskrivning, militärtjänst, föräldraledighet eller förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer. Det är inte en uttömmande beskrivning. Även andra skäl kan leda till att studietiden behöver förlängas.

Lunds universitets forskarutbildningsnämnd har den 28 maj 2020 skrivit ett PM om vad som vid Lunds universitet särskilt ska beaktas när man bedömer om det föreligger särskilda skäl för förlängning med anledning av Covid-19 (STYR 2020/1001). I nämndens PM ansluter Lunds universitet sig till Arbetsgivarverket som gör bedömningen: ”att om en doktorand inte kunnat utföra de uppgifter som åvilar doktoranden på grund av omständigheter som kan kopplas till covid-19, bör det kunna vara möjligt att förlänga den sammanlagda anställningstiden för en doktorand med hänvisning till covid-19 som ”ett särskilt skäl”. Uttalandet rör visserligen förlängning av anställningstiden, men reglerna för förlängning av studietiden är formulerade på samma sätt.

De skäl som nämns i högskoleförordningen är sådana där doktoranden helt eller delvis inte är tjänstgörande inom sin anställning som doktorand. Naturvetenskapliga fakultetens ledning anser att det mot denna bakgrund inte är aktuellt att förlänga den naturvetenskapliga fakultetens doktoranders studie- och finansieringstid schablonmässigt med anledning av covid-19. Varje doktorands situation måste bedömas för sig i frågan om en förlängning är aktuell med hänvisning till covid-19. Denna bedömning måste ligga på samma nivå som högskoleförordningen, dvs. de hinder som doktoranden har mött i sina forskarstudier med anledning av covid-19 måste vara av en karaktär som väsentligen har försvårat eller omöjliggjort doktorandens arbete och studier enligt ISP, och som inte var möjligt att kompensera genom exempelvis omplanering eller byte av arbetssätt. Grundprincipen skall vara att utnyttja (och dokumentera) alla möjligheter för att se till att forskarutbildningen som helhet inte försenas.

Regler kring förlängning av doktoranders anställning

Enligt förlängningsbestämmelser som finns i högskoleförordningen kan man vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden på heltid får dock inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år (HF kap. 5 7§). Det finns dock möjlighet att vara anställd under en längre tid om det finns särskilda skäl. Reglerna för förlängning av anställningstiden på grund av särskilda skäl är de samma som reglerna för förlängning av studietiden, vilka har beskrivits ovan.

Antagna doktorander med stipendiefinansiering

Antagna doktorander som helt eller delvis finansieras av stipendier, kan ha rätt till en anställning efter stipendietidens utgång om forskarutbildningen försenats på grund av corona-pandemin. Ansökan om förlängning genomförs på samma sätt som för anställda doktorander. Bedömning av särskilda skäl är densamma som för anställda doktorander.

Industridoktorander

För industridoktorander gäller att kontakta sin arbetsgivare om vad som gäller för dem. Ofta har de redan en tillsvidareanställning och frågan gäller då om arbetsgivaren kan finansiera en förlängning av forskarutbildningen. Den berörda institutionen skall förlänga handledning och andra resurser för att säkra industridoktorandens forskarutbildning, om det finns giltiga skäl till förlängning. Ansökan om förlängning genomförs på samma sätt som för anställda doktorander. Bedömning av särskilda skäl är densamma som för anställda doktorander.

Hantering och ansökan om förlängning

- (1) För att förbereda för förlängningsbeslut behöver huvudhandledaren och doktoranden, med stöd av bilagan som bifogas nedan, löpande dokumentera hur corona-pandemin bidragit till eventuella förseningar och vilka åtgärder som har satts in för att kompensera för förseningar. Denna dokumentation skall läggas in i ISP, där uppdateringar och förseningar annars brukar skrivas in.
- (2) När studiefinansieringstiden närmar sig sitt slut ska en särskild uppföljning av ISP:n göras (helst 6 månader före). Om den påvisar ovannämnda skäl för förlängning ska institutionsrepresentanten², efter avstämning med studierektor för forskarutbildningsämnet, sammanställa vilka särskilda skäl som åberopas och på vilket sätt corona-pandemin väsentligen har försvårat eller omöjliggjort doktorandens forskarutbildning. Det ska också framgå vilka förändringar och åtgärder som har vidtagits för att hantera situationen samt hur lång förlängning som begärs. Sammanställningen skall också redogöra för vilka handledningsresurser och andra resurser som krävs under förlängningen.

² Vid LTH är det i stället huvudhandledarens uppgift.

- (3) Sammanställningen av särskilda skäl för förlängning med anledning av corona-pandemin ska bifogas ISP:n, som är underlag för förlängning av doktorandtjänsten.
- (4) Sammanställningen utgör därmed underlag till prefektens beslut om förlängning av studietiden i ISP:n och eventuella beslut om anställning med anledning av att annan studiefinansiering tagit slut, samt beslut om förlängning av anställningstiden, som fattas av prefekten eller den som prefekten delegerat beslutsrätten till.

Detta beslut har fattats av dekanen Sven Lidin, efter föredragning av vice-dekanen för utbildning på forskarnivå Sandra Pott och hörande av presidiet.

Bilaga

Exempel på Corona-relaterade förhinder	Från – till (månader)	Grad av hinder (milt, medel, svårt)	Genomförda motåtgärder	Förlorad tid efter motåtgärder
<i>Reseförhinder</i>				
<i>Hinder att genomföra forskning</i>				
<i>Hinder för vetenskapligt nätverkande/konferenser</i>				
<i>Handledare otillgänglig</i>				
<i>Doktorands undervisning extra tidskrävande</i>				
<i>FU-kurser ej tillgängliga</i>				
<i>Arbetsocial isolering</i>				
<i>Störningar i hemmiljön</i>				
<i>Ofullständig arbetsplatsintroduktion</i>				
<i>Administrationen svår att nå</i>				
<i>Stress pga osäkerhet om förlorad tid kommer att ersättas</i>				
<i>Övriga skäl</i>				

Exempel som kan användas för diskussion om hinder i forskarutbildningen. Grundprincipen skall vara att utnyttja och dokumentera alla möjligheter för att se till att forskarutbildningen som helhet inte försenas (t.ex. omplanering, byte av arbetssätt m m)